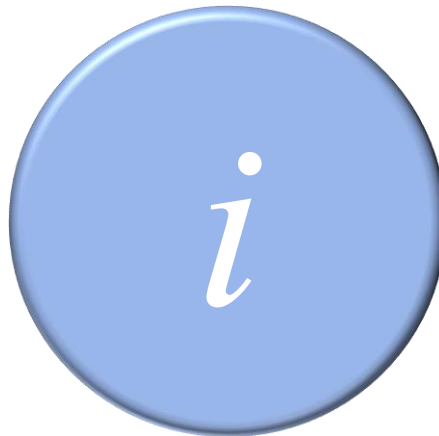

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie
Referat Rozwoju Zawodowego i Pośrednictwa Pracy
Centrum Aktywizacji Zawodowej
pl. gen. J. Bema 3, 33-100 Tarnów,
tel. 14 688 23 00

ZASOBY INFORMACJI ZAWODOWYCH

**INFORMACJE O STOWARZYSZENIACH ZAWODOWYCH
I FORMACH ICH DZIAŁANIA**

Tarnów 2026

STOWARZYSZENIA ZAWODOWE

1. Podstawowe prawne ramy stowarzyszeń w Polsce (2026)

Prawo o stowarzyszeniach w Polsce reguluje zasady tworzenia i funkcjonowania stowarzyszeń w ustawie z **7 kwietnia 1989 r.** – jest to nadal aktualny akt prawny.

✓ **Definicja stowarzyszenia:**

Stowarzyszenie to *dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezarobkowych*. Samodzielnie określa swoje cele, program działania i strukturę organizacyjną.

✓ **Prawo zrzeszania się:**

Każdy obywatel (a także cudzoziemcy zamieszkali w Polsce) mają prawo do zakładania i uczestniczenia w stowarzyszeniach zgodnie z Konstytucją RP i ustawą.

✓ **Ograniczenia:**

Nie wolno tworzyć organizacji wymagających „bezwarunkowego podporządkowania członków” – takie postanowienia sąd rejestrowy może zakwestionować.

2. Nowelizacje prawa o stowarzyszeniach obowiązujące w 2026

W 2026 r. weszły w życie **ważne zmiany w ustawie o stowarzyszeniach**, m.in.:

Nowe ułatwienia przy rejestracji stowarzyszeń:

➔ Możliwe jest uchwalenie statutu **przy użyciu wzorca statutu** (formularza udostępnionego elektronicznie), co ma przyspieszyć rejestrację.

✓ Statut ten musi być podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub zaufanym przez osoby założycieli.

✓ Minister Sprawiedliwości ma określić wzorzec oraz sposób jego wykorzystania.

➔ Zmiany mają na celu uproszczenie procedur i są elementem modernizacji Krajowego Rejestru Sądowego.

Dalsze modyfikacje dotyczące elektronicznych procedur rejestracyjnych i wzorców statutów mogą być wdrażane etapami wraz z rozwojem systemów teleinformatycznych KRS (część zmian dopiero w kolejnych latach).

3. Cechy i zasady działania stowarzyszeń (bez zmian merytorycznych)

Cechy stowarzyszenia

- dobrowolność członkostwa,
- samorządność i autonomia organizacyjna,
- cele niezarobkowe (m.in. kulturalne, naukowe, oświatowe, zdrowotne, społeczne).

Cele działalności

Stowarzyszenia mogą realizować swoim statutem m.in.:

- ✓ naukę i badania,
- ✓ oświatę, kulturę, sport,
- ✓ ochronę zdrowia i pomoc społeczną,
- ✓ ochronę środowiska,
- ✓ dobroczynność,
- ✓ działalność religijną (jeśli statut tak przewiduje).

4. Rodzaje stowarzyszeń w 2026

Stowarzyszenia rejestrowe (w KRS)

- ✓ Rejestruje się je w **Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS)** – uzyskują osobowość prawną.
Wymagane minimum to **7 założycieli** (status od 2016 r., nie uległ zmianie w 2026).

Źródła przychodów stowarzyszenia rejestrowego:

- składki członkowskie,
- darowizny, spadki, zapisy, dotacje,
- dochody z działalności własnej,
- dochody z majątku,
- ofiarność publiczna.

Mogą także prowadzić działalność gospodarczą – jeśli zostaną wpisane do rejestru przedsiębiorców KRS.

Stowarzyszenia zwykłe

Uproszczona forma bez osobowości prawnej.

- ✓ Do założenia **3 osoby**.
Muszą mieć regulamin określający m.in. nazwę, siedzibę, cele, zasady członkostwa i

sposób działania organów.

Organ kontroli nie jest obowiązkowy – jego powołanie zależy od członków.

5. Działalność stowarzyszeń w praktyce (2026)

Stowarzyszenia zawodowe najczęściej zajmują się:

- propagowaniem wiedzy i standardów branżowych,
- prowadzeniem badań i działań rozwojowych,
- organizowaniem szkoleń, kursów i seminariów,
- integracją członków,
- wydawaniem opinii i publikacji,
- współpracą z instytucjami krajowymi i zagranicznymi. (Treść zgodna z praktyką NGO).

Statut i działalność stowarzyszenia musi być zgodna z obowiązującym prawem, zwłaszcza gdy stowarzyszenie reprezentuje interesy wobec organów państwowych – ma takie uprawnienia ustawowe.

6. Przykładowe stowarzyszenia zawodowe (bez zmian prawa)

Oto przykłady organizacji, które funkcjonują jako stowarzyszenia profesjonalne/branżowe (lista orientacyjna – udział organizacji może się zmieniać dynamicznie w zależności od działalności i aktualizacji ich rejestrów):

- Związek Rzemiosła Polskiego — reprezentuje interesy rzemiosła.
- Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców (lokalna organizacja rzemieślnicza).
- ACCA Polska — stowarzyszenie zawodowe księgowych.
- Stowarzyszenie Archiwistów Polskich.
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.
- Europejskie Stowarzyszenie Badaczy Opinii i Rynku (ESOMAR).
- Stowarzyszenie Elektryków Polskich (SEP).
- Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich (STP).

(Lista ma charakter informacyjny — aktualność poszczególnych stron www czy statusu organizacji warto sprawdzić bezpośrednio na ich portalach lub w KRS).

7. Podsumowanie zmian prawnych 2026

Aktualne podstawy prawne:

➔ Ustawa **Prawo o stowarzyszeniach** (Dz.U. 2020 poz. 2261 t.j.), obowiązuje z nowelizacjami.

Nowe elementy w 2026:

- ✓ elektroniczne wzorce statutu (ułatwienie rejestracji),
- ✓ szersze elektroniczne procedury KRS.

Nie zmieniły się zasady:

- dobrowolność, samodzielność, cele niezarobkowe,
- minimalna liczba członków (7 dla rejestrowych, 3 dla zwykłych).

ŹRÓDŁA:

www.spis.ngo.pl

www.poradnik.ngo.pl